

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
21. travnja 1954.
Izlazi tjedno
God. III. Broj 89
Cijena 7 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Predsjednik Tito napustio Tursku

Napuštajući teritorijalne vode Turske, predsjednik Republike Josip Broz Tito uputio je predsjedniku Republike Turske Dželalu Bajaru slijedeći telegram:

»Njegovoj Ekselenciji, gospodinu Dželalu Bajaru, predsjedniku Republike Turske Ankara.

Gospodine Predsjedniče, nalazim se pod ugodnom i dubokom impresijom svega što sam za vrijeme kratkog boravka u Vašoj lijepoj zemlji vidio i doživio. Naročito sam sretan što sam imao priliku da lično upoznam Vas i Vaše saradnike. Napuštajući turske teritorijalne vode, zahvaljujem se toplo turskom narodu i Vama lično na vanredno srdačnom prijemu i rijetkom gostoprimstvu, koje ste ukazali meni lično i mojim saradnicima. Poslije prijatnog boravka napu-

štam Vašu zemlju sa dubokim uvjerenjem u prijateljstvo i simpatije njenog naroda prema narodu moje zemlje. Naročito mi je bilo drago što sam mogao lično da se uvjerim koliko je mnogo napredovala u svakom pogledu, prijateljska i saveznička Republika Turska. Naši utisci će ostati nezaboravni i mi ćemo nastojati da ih vjerno prenese-mo našim narodima. Neobično sam sretan što su naši sastanci i razgovori prilikom moje posjete pridonijeli još većem produbljivanju prijateljskih i savezničkih odnosa između Turske i Jugoslavije. To će, uz učestvovanje naše prijateljske Grčke, još više ojačati našu nezavisnost i učvrstiti snage mira u svijetu. Veoma me raduje Vaša skora posjeta Jugoslaviji.

Josip Broz Tito

Omladino, na izgradnju pruge Knin-Zadar!

1. lipnja o. g. omladina kotar-eva i gradova Knina, Drniša, Šibenika, Benkovca i Zadra počinje bitku za izgradnju pruge Knin — Zadar. Zelja je omladine da dobrovoljno učestvuje na ovom velikom objektu, najvećem u Dalmaciji poslije oslobođenja. Učešćem na ovom radilištu omladina će produbljivati bratstvo i jedinstvo stečeno u narodnoj revoluciji.

Postati graditeljem ove pruge čast je i ponos svakog mladića i djevojke, člana Narodne omladine. I ova radna akcija dokazat će svim onima koji s nepovjerenjem gledaju u mlade snage. Omladina je i do sada bila nosilac u bitkama za stvaranje boljeg i ljepšeg života u našoj domovini. Na primjerima mlade generacije naše zemlje učila se, uči se i učiti će se mlada generacija drugih zemalja. Ponosni smo zato, što smo članovi Narodne omladine, organizacije koja je svojim radom i borbom stekla takav ugled u svijetu koji je ri-jedak u naprednom omladinskom pokretu.

Pruga Knin — Zadar i hidrocentrala Vinodol posljednja su bojišta na kojima će završiti radna bitka Narodne omladine.

Komunisti, udarnici, učesnici

Svečanost u tvornici glinice i alumija Lozovac

Svih 68 peći u pogonu

Izgradnjom prve elektrolize aluminijske u Lozovcu 1939. godine od 34 peći upravo je započela proizvodnja aluminijske u našoj zemlji. Godinu dana kasnije izgrađena je druga elektroliza sa 20 peći. S takvim kapacitetom je dočekan rat 1941. godine. I u ovoj tvornici rat je ostavio svoj trag.

Poslije oslobođenja prišlo se obnavljanju pogona i dovođenja prve i druge elektrolize u normalno stanje. Godine 1948. dograđeno je još 14 novih peći, ali one nisu nikad sve stavljene u pogon. Čitavo vrijeme poslije 1948. godine pogon je maksimalno radio sa 62 peći, znači 6 peći, i onda kad je bilo dovoljno električne energije, nisu bile u pogonu.

Kapacitet maksimalno nije korišten radi izvjesnog gubljenja električne energije. Zalaganjem ing. Z. Blaževića kao šefa pogo-

na dosadašnjim radnim akcijama, opet na čelo omladine! Uspjeh ne će izostati, jer će 300 mladića i djevojaka sa našeg kotara bez sumnje izvršiti svoj zadatak. Svaki onaj, koji će učestvovati u ovoj velikoj radnoj akciji, mnogo će pridonijeti narodu kada se proteže trasa, po kojoj će kroz godinu dvije vijugati kompozija od Knina do Zadra. Narod tog kraja vjekovima je težio da se poveže s industrijskim i privrednim centrima naše zemlje, da ne bude vječito odsječen od mora i glavne pruge Zagreb — Split.

Omladino, zasucimo rukave, krenimo u posljednji boj na radnom polju, ispunimo obavezu preuzetu na IV. kongresu NOH-e, odazovimo se pozivu naroda onako smjelo, požrtvovno, s poletom, kako smo učili u redovima organizacije Narodne omladine. Odazvati se tom pozivu znači ispuniti svoju omladinsku dužnost, opravdati povjerenje, koje u nama gaji naš narod. Naš najveći dar za sva priznanja i povjerenje, neka bude predaja pruge Knin — Zadar na upotrebu našem narodu.

Kotarski komitet NOH Šibenik

Predkongresna konferencija Saveza komunista kotara Šibenik

Vidno porasla politička i društvena aktivnost na području našeg kotara

Predkongresna konferencija Saveza komunista kotara Šibenik na kojoj se raspravljalo o dosadašnjem radu organizacija Saveza komunista, te izabralo delegate za Treći kongres Saveza komunista Hrvatske, održana je 18. o. m. u svečano ukrašenoj dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća.

Pored 146 delegata osnovnih organizacija SK sa područja kotara, konferenciji su prisustvovali predstavnici Gradskog komiteta SKH drugovi Ante Baljkas i Ante Bego-Giljak, te predstavnik komiteta Zone drug Mile Počuča.

Referat o radu organizacija SK na sprovođenju odluka VI kongresa SKJ podnio je drug Petar Škarica, sekretar Kotarskog komiteta SKH.

Za delegate III. kongresa Saveza komunista Hrvatske izabrani su drugovi Petar Škarica, Ivo Družić, Nikola Spirić, Rade Cakić i drugarica Zorica Mišurac.

Na kraju su delegati oduševljeno pozdravili upućivanje pozdravnih telegrama Centralnom komitetu SKJ i drugu Titu, te Centralnom komitetu SKH i drugu Vladimiru Bakariću.

U početku referata drug Petar Škarica iznio je glavne karakteristike političkih zbivanja u svijetu i položaj naše zemlje u odnosu na ta zbivanja. Zatim je istakao značaj Šestog kongresa SKJ, drugog, trećeg i četvrtog Plenuma CK SKJ za život i daljnji rad Saveza komunista.

Iznoseći u referatu rad organizacije Saveza komunista na kotaru, drug Škarica je, između ostalog, rekao da je poslije VI. kongresa SKJ, IV. kongresa SSRNJ i republičkog kongresa

SSRNH, iako je bilo slabosti, vidno porasla politička i društvena aktivnost na našem kotaru. Kongresni materijali proučavali su se bez nekog utvrđenog šablona, uglavnom prema specifičnim prilikama svake organizacije. Teoretski materijali omogućili su jasniju orijentaciju političkim i društvenim organizacijama i njihovim rukovodiocima, što je pridonijelo da se postignu veliki rezultati na svim poljima rada.

Najznačajniji uspjeh osamostaljenje organizacija SK

Prema mišljenju druga Škarice najznačajniji uspjeh je postignut na osamostaljenju organizacija a osobito općinskih rukovodstava. S njima je dovoljno održavati samo kontakt i povremeno davati sugestije da bi njihovo djelovanje bilo politički aktivno i blagovremeno. Među njima je potrebno istaknuti tvornički komitet u Lozovcu, općinske komitete Sikradin, Zlarin i Šibenik-vanjski, te osnovne organizacije Danilo Gornje, Perković, Zirje, Zaton, Sitno, Tijesno, Đevrske i druge. Međutim, ima i onih organizacija koje još uvijek rade po starom načinu, kao ona u Murteru, Kapriju, Burnjem Primoštenu, Sapinim Docima, donekle u Dubravi i još neke. Organizacije koje su se osamostalile orijentirale su se na samostalno djelovanje i to na bazi konkretnih, ekonomskih i političkih prilika na svom području, što je pozitivno utjecalo na aktiviziranje članova SK u osnovnim organizacijama. Kad se to ima u vidu, onda se može s pravom zaključiti da su se organizacije borile za postizavanje što većih uspjeha i da su vodile brigu da narod bude upoznat s važnim političkim događajima u zemlji i svijetu. Sve je to uvjetovalo da je politička i društvena aktivnost na kotaru u 1953. g. bila bolja ne samo po masovnosti nego i po kvalitetu od one

u 1952. god. To se naročito može reći za organizacije Socijalističkog saveza. O svestranom političkom i kulturnom radu na našem kotaru u 1953. g. govore ovi podaci: održano je 320 masovnih konferencija kojima je prisustvovalo preko 32 hiljade članova Socijalističkog saveza, 80 raznovrsnih predavanja sa preko 10 hiljada slušalaca, oko 190 priredbi sa preko 30 hiljada gledalaca; održano je 20 domaćinstava, održano sa 600 i 64 zdravstvena tečaja sa 560 polaznika i t. d. Osim toga, organizacije SSRN angažirale su se i na popravku puteva, gdje su također postignuti veliki rezultati.

50 hiljada ljudi na predizbornim sastancima

Najveća politička manifestacija u prošloj godini bili su izbori za Saveznu i Republičke skupštine. Učešće birača na tim izborima bilo je dosad najmasovnije. Na predizbornim konferencijama, predavanjima i zborovima birača, koji su održani na području kotara, sudjelovalo je oko 50 hiljada ljudi. Nedostatak je organizacija Socijalističkog saveza što u vrijeme predizborne kampanje i kasnije nisu dovoljno objašnjavale značaj izbora za vijeće proizvođača.

Komunisti i organizacije uživaju povjerenje naroda na našem kotaru

U protekloj godini uspjelo je razbiti shvaćanje kod izvjesnih ljudi da su komunisti oni koji kroje sudbinu ostalima i da oni imaju neke svoje posebne interese izvan interesa naroda. Danas, međutim, uslijed promjena u metodu rada naših organizacija SK, komunisti i organizacije uživaju ogromno povjerenje naroda na kotaru. Mali je broj onih koji to povjerenje ne uživaju. To su zapravo oni koji zbog

primiti u članstvo SK. Tako smo imali nekoliko konferencija na kojima je bilo prisutno preko 200 vanpartijaca, a te organizacije broje 20—30 članova SK, kao na pr. Prvić Luka, Tribunj i druge. Što to znači? To znači mnogo. To je veliki napredak za našu Partiju. Zato ja ovdje skrećem naročitu pažnju da mi članovi SK moramo biti primjerni u svom radu, u ličnom životu, i da stalno radimo i vodimo računa o svom ugledu, o liku komuniste, jer od toga umnogome zavisi daljnji naš uspjeh u izgradnji socijalističkog društva. Vjerujem da će se osnivanjem sekretarijata od tri do pet članova u našim osnovnim organizacijama SK u duhu IV. plenuma CK SKJ poboljšati njihov rad, da će on postati sadržajni i konkretniji i da će tim naše organizacije SK postati još važniji činilac u općem društvenom životu na našem kotaru. Iznašajući neke slabosti drug Škarica je nastavio: »Demokratski centralizam u našem SK je potreban i nužan, ali se on često krivo shvaća. Na našem terenu nije bilo nekih oštih problema u pogledu izvršavanja odluka i direktiva viših partijskih foruma, ali je postojala zbrka, a mislim da i još sada postoji kod nekih ljudi u pojedinim organizacijama SK. Članove SK ne obavezuju stavovi organizacija u određenim pitanjima i brkaju ono što mi govorimo da treba da dođe do izražaja borba mišljenja o ovom ili onom pitanju. Mi to i sada govorimo i borbu mišljenja treba i dalje razvijati. Ali kada se kroz tu borbu mišljenja iskristaliziraju pojedina pitanja i većina se složi da zaključak bu-

de takav i takav, onda to moraju da poštuju i ne samo poštuju već i izvršavaju pojedinci ili manjina. Neki su komunisti, međutim, krivo shvatili odluke VI. kongresa i tumačili ih tako, da je sada došao kraj komunistima, da su oni odigrali svoju ulogu i da nastaje nova era u kojoj komunisti nemaju nikakve druge dužnosti, osim one koju imaju i ostali građani. Takvih shvaćanja ima još i danas kod nekih komunisti na našem kotaru, kao na pr. u Vodicama, Tribunju, Murteru i nekim drugim organizacijama, gdje naročito stariji članovi SK govore da su oni izvršili svoju ulogu i da sada neka rade drugi ili mladi. Takvo shvaćanje treba najenergичnije da osude sve naše organizacije, i ukoliko dotični drugovi ne korigiraju svoj stav, da ih najoštrije kazne.

Omasovljenje organizacije SK

Govoreći o omasovljenju organizacije Saveza komunista, drug Škarica je podvukao da je u 1953. g. primljeno u naše redove svega 59 novih članova, dok je u istom razdoblju isključeno 203. Potpuno je na mjestu što organizaciju čistimo od onih pojedinaca koji ruše ugled članova SK i autoritet Saveza komunista. Međutim ne može se opravdati što dosad nije primljen veći broj drugova i drugarica u članstvo SK. Naročito u omladinskoj organizaciji ima dosta omladinaca i omladinki koji obzirom na svoj rad i politička shvaćanja mogu da budu primljeni u redove Saveza komunista.

Zapostavljanje žena u našim selima

U referatu je, pored toga, govoreno o članovima SK sa sela koji rade u poduzećima u gradu. Većina je tih drugova isključivo orijentirana na rad u poduzeću, dok o problemima svojih sela i organizacija ne vode takoreći nikakvu brigu. Takve pojave osobito dolaze do izražaja u Konjevratima, Perkoviću, Jadrtovcu i još nekim mjestima. Međutim, osnovna uloga komunista je da aktivno djeluju u narodu, odnosno u masovnim organizacijama, o osobito u Socijalističkom savezu.

Govoreći o zapostavljanju žena u našim selima, drug Škarica je rekao:

— Podcjenjivanje žena kao faktora u našem društvenom životu je pojava u svojoj osnovi nazadna i konzervativna. Istina, da je jedan dio naših žena zaostao, ali to ne može biti razlog da se s njima ne radi. Naprotiv, to mora natjeravati drugove da s više ozbiljnosti misle o kulturnom uzdizanju žena, da rade na uključivanju žena u analfabetske tečajeve, razne kurseve kroja, domaćinstva, zdravstvene tečajeve i t. d. Kod ovoga treba spomenuti da ima mnogo slučajeva da pojedini drugovi ne dozvoljavaju svojim ženama da pohađaju takve tečajeve, predavanja i slično.

Okupljanju žena, njihovoj političkoj aktivnosti i kulturnom izdizanju, mnogo će pridonijeti

osnivanje ženskih društava u našim selima. Ne stojimo na stanovitu da takva društva treba osnovati u svakom selu, ali treba početi osnivanje tamo, gdje za to ima uslova. U svojim društvima žene će moći da rade na zadacima koji su im najpristupačniji i one će tamo same da nađu najbolje oblike rada. Istina, rad na kulturnom izdizanju žena na selu nije laka stvar i mnogo će trebati i vremena i truda da nam u ovom pogledu stvar bude zadovoljavajuća. Zato se svi zajednički moramo boriti da žene prisustvuju svim skupovima, da one same čuju što se tamo govori i uzmu učešća u diskusiji.

(Nastavak na 2. strani)

USPJEH DILETANTSKE GRUPE U BRODARICI

Prošle nedjelje diletantska grupa u Brodarici, pojačana sa nekoliko drugova iz Krapnja, dala je uspjelo priredbu u Krapnju. Diletanti su za kratko vrijeme uvježbali »Vlast« od Nušića i još neke komade. Naročito je zapažen Josip Milutin, koji je u Nušićevoj »Vlasti« dobro odigrao svoju ulogu, dok su ostali uglavnom svi zadovoljili.

Za Prvomajske praznike grupa namjerava posjetiti neka susjedna mjesta.

S. Gović

Posljednja vijest

PREDSJEDNIK TITO stigao jutros u domovinu

Predsjednik Republike Josip Broz Tito, na povratku iz prijateljske Turske, stigao je jutros u 8 sati u Split oduševljeno pozdravljen od mase građana. Dočeku su prisustvovali predsjednik Sabora NR Hrvatske drug Vladimir Bakarić, član Saveznog izvršnog vijeća drug Ivan Krajačić, narodni zastupnik drug Vinko Krstulović i drugi politički i vojni rukovodioci, te predstavnici masovnih i društvenih organizacija grada Splita, javni i kul-

turni radnici i drugi.

Nakon što je na obali obišao počasnu četu mornara Predsjednik Tito je stupio na svečano ukrašenu tribinu, gdje ga je u ime građana Splita srdačno pozdravio drug Petar Alfirević, predsjednik Gradskog odbora Socijalističkog saveza. Zatim je predsjednik Republike Tito u kratkom govoru pozdravio narod koji je bio oduševljen i sretan što ga ponovo vidi u svojoj sredini, na tlu socijalističke domovine.

Sjednica NO-a gradske općine Šibenik

Donijete odluke za daljnji privredni razvoj grada

14. i 15. o. mj. održana je XIV. redovna sjednica Narodnog odbora gradske općine Šibenik. Sjednici je od 40 odbornika prisustvovalo 29.

Na ovoj sjednici doneseno je niz odluka i rješenja koja su od velike važnosti za daljnji privredni razvoj našeg grada.

Odmah u početku uslijedila je verifikacija mandata osmorice odbornika, koji su izabrani na nedavno održanim dopunskim izborima. Potom su novoizabrani odbornici položili zakletvu. To su Josip Bujas pok. Pave, Josip Kršul, Miro Bujas, Veljko Trinajstić, Slavko Luštica, Lovre

Periša i Nina Petrić.

Na sjednici je razmotreno pitanje prijedloga Odluke o dopunskim plaćama i položajnim dodacima za službenike Narodnog odbora, pa je nakon diskusije prihvaćena Odluka, koja je prethodno pretrpjela neke stano-

vitne izmjene. Narodni odbor je također usvojio Odluku o općinskim taksa i porezu na promet s time, što je utvrđena ljestvica taksa na isticanje firmi za građevna i industrijska poduzeća, zatim taksa za ona poduzeća koja vrše pretovar i uskladištenje robe, nadalje ljestvica takse za zanatska poduzeća i radnje.

(Nastavak sa 1. strane)

O radu omladine

Referat je također podvukao uspjehe Narodne omladine. Rečeno je da se aktivnost Narodne omladine ne smije ocijenjivati odvojeno od cjelokupne društveno-političke aktivnosti na kotaru. Pored toga, konstatirano je da je Narodna omladina u posljednju godinu dana postigla značajne rezultate. Politička savjetovanja, odnosno zajednički sastanci i dogovori omladinskih rukovodilaca i prosvjetnih radnika po općinama, sastanci općinskih komiteta SK i omladine i na kraju sastanak kotarskog komiteta SK i omladine, pridonio je uspjesima omladinske organizacije. Osim toga, vodila

se i posebna briga u odgoju omladinskog kadra. Nadalje, izgradnja pruge Knin — Zadar oživjela je veliki dio omladinske organizacije, a posebno žensku omladinu u općini Devrske.

Pojačati ideološko-politički rad

Jedno od centralnih pitanja — podvukao je drug Škarica — u daljnjem našem radu obzirom na dosadašnje naše slabosti jeste pojačanje ideološko-političkog rada u redovima članova SK, kako bi članovi SK bili oni ljudi koji bi na svakom mjestu bili tumači političke linije naše Partije. Obzirom na naš brzi dru-

Potreba stvaranja zajedničke komune

Iznašajući probleme rada Narodne vlasti, drug Škarica se osvrnuo na djelovanje vijeća proizvođača. On je, između ostalog, rekao da je taj organ često rješavao stvari izolirano, gledajući svako poduzeće za sebe, a ne kao dio cjelovite privrede jedne jedinstvene komunalne zajednice. Dešavalo se da je odbornik zastupao neke posebne interese poduzeća koje ga je delegiralo u vijeće proizvođača.

Prvi ozbiljni rad, koji je na široj osnovi zahvatio vijeće proizvođača, bio je pretres završnih računa iz 1952. g. Puni tjeđan proučavani su završni računi poduzeća i zadruga na području grada i kotara. To je omogućilo, da vijeće proizvođača cjelovitije sagleda privredne probleme komune i od tada se rad

štveni razvitak u izgradnji socijalističkih društvenih odnosa postavila se pred sve nas obaveza da stalno radimo, proučavamo, da se izgrađujemo kako bismo odgovorili onim zadacima koje pred nas postavlja naš Savez komunista i naši narodi. On je, nadalje, rekao da komunisti moraju biti u prvim redovima borbe za zakonitost, borbe za zaštitu prava građana, borbe za zaštitu prava organa samoupravljanja neposrednih proizvođača, samouprava komunalne zajednice i našeg društvenog poretka kao cjeline, a protiv svake samovolje bez obzira od koga ona dolazila, da li od pojedinaca ili pak od samoupravnih organa.

vijeća kvalitetno veoma poboljšao.

Drug Škarica je, između ostalog, govorio o potrebi stvaranja zajedničke komune, te je istakao, da već sada moramo sa gradom stvarati zajedničke privredne temelje koji će olakšati formiranje jedinstvene komune. Istakao je primjer davanja investicionog kredita poljoprivrednom dobru Žažvić od strane Gradske općine i demontiranju jednog dijela uljarskih hidrauličnih presa koje su ležale neiskorištene u gradu. Mi ne samo da trebamo tim putem nastaviti — naglasio je drug Škarica — nego i dalje iznalaziti nove organizacione forme ujedinjavanja privrede u jedinstvenu ekonomsku cjelinu, a kad to ostvarimo, onda su time riješena i sva druga pitanja komune.

Unapređenje poljoprivredne proizvodnje

Govoreći opširno o poljoprivredi, on je kazao:

— Bit će potrebno najhitnije preorijentirati proizvodnju na rentabilne kulture, u prvom redu na veću proizvodnju vinograda, maslina i ostalog voća, na veću proizvodnju povrća i krmnog bilja, a posebno smanjivati površine pod žitaricama. Treba nastojati da svako seljačko domaćinstvo već u nastupajućoj godini pa dalje sadi više loze, više maslina i ostalog voća, da vodi brigu o uzgoju većeg broja kvalitetne stoke u svrhu proizvodnje stočnih proizvoda i stajskog gnoja.

U okviru poljoprivrednih zadržava treba naći najprikladniju formu da bi poljoprivrednici u vidu kredita mogli nabavljati veće količine umjetnog gnojiva i zaštitnih sredstava za borbu

protiv bolesti i štetočina. Organizirati više poljoprivrednih tečajeva na kojima bi se poljoprivrednici teoretski i praktično poučavali boljem načinu obrade i primjene agrotehničkih mjera. Organizirati radove u poljoprivredi tako, da se upotrebom sprege i mehaniziranih sredstava povećaju produktivnost rada i efekat proizvodnje.

Treba da znaju svi naši radni ljudi na selu, naglašeno je u referatu, a u prvom redu komunisti da od povećanja proizvodnje i prinosa u poljoprivredi zavisi podizanje životnog standarda u našem selu. Nije moguće s malo rada i s malom proizvodnjom dobro živjeti. Zato bi trebalo da svi naši poljoprivrednici idu onom orijentacijom koju je postavio desetgodišnji plan razvitka poljoprivrede našeg kotara.

Jače angažiranje u radu Socijalističkog saveza

Na kraju referata sekretar Kotarskog komiteta SK je podvukao:

— Osnovno je da sve naše organizacije i članovi SK u svom budućem radu imaju pred sobom zaključke VI. kongresa SKJ, III. i IV. plenuma CK SKJ kako bi mogle pravilno djelovati i snalaziti se u problemima naše svakidašnje prakse; da se članovi SK još jače angažiraju u radu Socijalističkog

saveza i ostalih masovnih i društvenih organizacija;

da se vodi računa o radu Narodne omladine i da se iz omladinske organizacije primaju mladi ljudi u redove Saveza komunista i

da se članovi SK, koji rade u organima narodne vlasti, u poduzećima i ustanovama, dosljedno bore za pravilnu primjenu naših postojećih zakonskih propisa, za zaštitu naše zakonitosti.

DISKUSIJA

Nakon referata druga Škarice uslijedila je diskusija. Drug Mile Počuća u ime komiteta Zone pozdravio je konferenciju te je pozvao komuniste da prvenstveno oni rade na jačanju i produbljivanju veza između naroda i Armije. U diskusiji su također sudjelovali Nikola Špirić, Ciro Milutin, Rade Čakić, Nikola Čačić, Roko Frkić, Ivan Goleš, Srećko Bijelić, Rude Lasan, Milan Čakić, Vitomir Gradiška, Josip Miliša, Krste Gracin, Draško Jurišić, Nikola Zivković i Ante Goleš.

U toku diskusije osobito je podvučena uloga članova SK u radu organa vlasti. Tamo gdje komunisti nisu bili aktivni nisu se ni mogli očekivati neki ozbiljniji uspjesi. Upravo njihovoj slaboj aktivnosti može se pripisati činjenica da narodni odbori nisu još uspjeli da postanu priv-

se raznih poroka nego da je osnovni zadatak komunista raditi u narodu. Da bi taj rad bio što korisniji, rečeno je također da se mora stalno voditi briga o ličnoj ideološko-političkoj izgradnji.

Pored ostalog, u diskusiji je iznijet značaj ekonomskog obrazovanja radnika kojem bi upravo organizacije Saveza komunista trebale pružiti punu podršku. U nastavku je konstatirano da organizacije SK ne vode potrebnu brigu o opismenjavanju u našim selima. Zatim je istaknut jedan ozbiljan problem o kojem organizacija SK nije raspravljala. Naime, u Devrska nakon jedne tuče, koja je završila ubojstvom, pojavile su se šovinističke parole. Svakako je to propust organizacije koja olako prelazi preko tih pojava.

Na kraju je drug Petar Škarica, sekretar Kotarskog komiteta SK rekao da je i diskusija očito pokazala da još ima slabosti protiv kojih se organizacije SK i komunisti moraju energično boriti. Naglasio je da članovi SK moraju biti primjer čuvanja naše zakonitosti. On je također kazao da treba odmah pristupiti uspostavljanju sekretarijata u osnovnim organizacijama SK, a isto tako da se odmah formiraju organizacije SK u onim poduzećima na kotaru u kojima za to postoje uvjeti. Na kraju je pozvao delegate da upoznaju svoje osnovne organizacije s radom konferencije te da oni počnu odmah provoditi u život one teženje koje su ispoljene na konferenciji. Drug Škarica je zatim pozvao sve komuniste na našem kotaru da dosljedno provode u život Statut Saveza komunista Jugoslavije.

Pripreme za proslavu Prvog maja u Vodicama

Za proslavu Prvog maja osnovan je poseban odbor koji će izvesti pripreme. Uoči Prvog maja održat će se svečana akademija. Sutradan će učenici osmogodišnje škole izvesti operetu »Segrt Hlapić«. Mjesna glazba će prirediti nekoliko koncerata na Poljani.

J. M.

Smotra ženske seoske omladine u Vodicama

U nedjelju 25. o. mj. u Vodicama će biti održana smotra seoske ženske omladine polaznica zdravstveno-prosvjetnih tečajeva s područja NO-a općine Vodice. Toga dana ujutro na glavnom trgu polaznice ovih tečajeva izvest će javne vježbe a potom će se održati svečana smotra.

Zdravstveni seminar

S obzirom da se u toku ovog mjeseca ima provesti velika higijenska akcija, to je u tom okviru NO općine organizirao prošlih dana u Skradinu zdravstveno-prosvjetni seminar. Bile su prisutne svršene polaznice zdravstveno-prosvjetnih tečajeva s područja općine. Odaziv je bio priličan, tako da ih je prisustvovalo oko stotinjak.

Seminar je otvorio Dr. Smolčić iz Šibenika, koji je govorio o higijeni. O trudnoći i higijeni žene govorio je Dr. Bastić iz Skradina.

N. Krička, učitelj

Iz uredništva

PRVOMAJSKI BROJ NASEG LISTA IZACI CE U POVEĆANOM OPSEGU U ČETVRTAK 29. O. MJ.

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI

Neshvatljiv postupak zapovjednika broda „Hercegnovi“

Dana 20. o. mj. putovao sam na godišnji odmor i kod »Putnika« Šibenik uzeo dvije karte Šibenik — Vučigrade. Iako znam da p/b »Hercegnovi« koji saobraća na pruzi broj 15 po zimskom voznom redu »Jadrolinije« kreće iz Šibenika u 14 sati, a m/b »Pirovac« u istom pravcu u 13.30 sati, htio sam da budem potpuno siguran, te još jednom upitam druga Sigoreca na agenciji »Jadrolinija« kao i vođu palube pomenutog parobroda. Svugdje isti odgovor: »Kako ne idemo, kad je u voznom redu«.

Nakon dolaska na »Hercegnovi« zapovjednik broda pitao je da li ima putnika za Vučigrade i mi smo se odmah javili. Međutim,

to ga je jako o neraspoložilo tako da nas je izbacio iz broda sa riječima: »Tko vam je dao karte kad je »nevrjeme«, pa neću da pristajem« i t. d. »Ukoliko ne bude čamca vozim vas u Biograd« i t. d. Nije bilo druge nego izići i u gradu sačekati m/b »Pirovac«, koji polazi sutradan u 13 sati.

Pitam se zašto je uopće Vučigrade u voznom redu »Jadrolinije«.

Zapovjednik pomenutog parobroda nije ni promislilo kakve materijalne štete nanosi s ovakvim postupcima, on ne će da zna da naši radni ljudi imaju 15-dnevni godišnji odmor i da im je u pitanju svaki dan.

V. Tomas, Krapanj

Pojava koju treba ukloniti

Dode li stranac u Krapanj, moći će zapaziti jednu neugodnu pojavu.

Pred zadržanom gostionicom ili uzduž obale, posjetilac će imati prilike vidjeti nekoliko grupa ljudi kako nadvikuju jedan drugog, t. j. igraju »muru«. Ta slika je kudikamo »bogatija« nedjeljom i praznikom. Igra počinje već u ranim jutarnjim satima. Nije rijedak slučaj vidjeti i

djecu do 15 godina kako se bave igrom, koja zna više puta završiti i svadom. Ona je u posljednje vrijeme uhvatila velikog maha kod omladine.

Protiv ove negativne pojave smatram da bi masovne i društvene organizacije u mjestu povele akciju za likvidaciju iste, i na taj način spriječili njeno daljnje širenje.

Mještаниn

Povodom napisa „Neka se i o tome vodi malo više računa“

U »Sibenskom listu« broj 88 od 14. travnja o. g. izišao je napis pod gornjim naslovom od P. Luša.

Da bi čitaoci znali pravo stanje, potrebno je objaviti sljedeće:

Brodarica, iako je u neposrednoj blizini Krapnja, spada u šire dostavno područje pošte, t. j. dijeljenje svih pošiljaka vrši se dva puta tjedno, u ponedjeljak i četvrtak. Kako »Sibenski list« prisprije svakog četvrtka poslije podne, to bi praktično trebalo da ga primaoci u širem području dobiju redovnim putem odnosno

sljedećeg ponedjeljka. Da bi izišao ususret, barem čitaocima naših novina, dostavljač je do sada prakticirao svaku večer, ukoliko se netko prebacuje na Brodaricu, poslati im štampu, a zatim je redovno provjeravao da li je ista pravilno uručena, što je uvijek išlo u redu.

Pored ostalog, potrebno je naglasiti da za šire područje ne postoji listonoša službenik, već honorarno lice, koje će se ubuduće striktno pridržavati putnog lista u dostavi i da će je vršiti lično, a ne odmah.

V. Tomas, upravnik pošte Krapanj

DACI ŠESTOGODIŠNJE SKOLE PIROVAC POSJETILI »VRANU«

Učenicima šestogodišnje narodne škole u Pirovcu posjetili su 15. o. mj. poljoprivredno dobro u Vrani. Izlet je pomogla mjesna poljoprivredna zadruga, koja je učenicima stavila na raspolaganje svoj brod. Djeca su, pod vodstvom svojih učitelja, sa zanimanjem razgledali ovo bogato poljoprivredno dobro.

M. F.

Oglašujte u „Sibenskom listu“

gradske vijesti

Na konferenciji predstavnika drvne industrije uočeni nedostaci u izvozu drva

U Sibeniku je 16. o. mj., na inicijativu Vanjsko-trgovinske komore u Beogradu, održana konferencija predstavnika poduzeća drvne industrije iz svih naših republika. Prisustvovalo je ukupno 40 lica. U tu svrhu prethodno je bila osnovana komisija od šest članova, koja je imala zadatak da ustanovi anomalije,

koje su nastale kod većeg dijela naših izvoznika drvne građe. Komisija je, naime, pregledala razne vrste drvne građe i ustanovila da je stanoviti broj izvoznih poduzeća prodavao robu bolje kvalitete uz oznake niže kvalitete, što je time došlo i do nelegalne konkurencije, pa je zaključeno da se od sada izvrši kvalifikacija po pojedinim vrstama drvne građe, kako bi se ubuduće osujetila ta stalna praksa, koja se bila ukorijenila kod nekih naših izvoznih drvni poduzeća.

Promet u luci

Tokom ovog mjeseca isplivili su iz šibenske luke engleski brod »John Lyras« s teretom od 3000 tona olova i 1850 tona barita za SAD i grčki brod »Tinos«, koji je prethodno iskrcio 2100 tona manganove rudače dovezene iz Turske.

U luci se nalaze domaći preko-oceanski brodovi »Kosmaj« koji vrši ukrcaj od 8000 tona mljevenog gipsa za Holandiju i »Livno« koji krca drvenu građu za Tursku.

Do kraja ovog mjeseca očekuju se grčki brodovi »Ameriki« i »Richard Lyons«, koji će doploviti s teretom svaki od po 10.000 tona ugljena za koksiranje, zatim holandski brod »Leemans« koji će krcati sirovi barit za Englesku i domaći brod »Mrav«. Ovaj će dopremiti veću količinu manganove rudače iz Grčke.

Usljed nepažnje stradao od kamiona

U ulici Borisa Kidriča 17. o. mj. prije podne lakše je povrijeđen Branko Barić, đak II. osmogodišnje škole. Do povrijeđenja došlo što se Barić prethodno vješao o jedan kamion i u času, kada se ovaj križao sa jednim drugim kamionom, Barić je pao, naletivši na prednji dio nado-

Pao sa terase

17. o. mj. na Plišcu pao je s terase visoke 5 metara Boris Grubišić, dijete staro tri godine, zadobivši pritom lakše ozljede na leđima. Dijete je odmah prevezeno u bolnicu, gdje je zadržano na liječenju.

JAVNA ZAHVALA

Skrhni od bola na početku ovog za nas pretužnog proljeća, izražavamo najdublju zahvalnost mnogobrojnoj rodbini, prijateljima, znancima i članovima poduzeća, što nam u času, kada nam je bilo najteže i kada smo se teškim bolom rastavljali od naše premile i dobre supruge, majke, sestre i nevjeste DRAGICE KAPITANOVIĆ — pritekoše, da s nama podijele tugu i ublaže bol, i što nam milu pokojnicu otprište do mjesta vječnog počinaka.

Posebno dugujemo veliku zahvalnost Dru. Mirku Zaninoviću, liječniku bolnice u Sibeniku, koji se zalagao do krajnjih granica da nam spasi milu pokojnicu, ne stedeći ni vremena ni truda, i učinio više, nego nalaže liječnika humanost.

OZALOŠČENA OBITELJ KAPITANOVIĆ

Na tržnici Stabilizirane cijene

Na šibenskoj tržnici posljednjih dana cijene su se pojedinim poljoprivrednim artiklima stabilizirale. Krumpir se kod državnog sektora prodavao po 13 dinara kilogram, bijeli luk 120, crveni luk 32, mladi grašak 120, salata 50, jabuke 50 i 66, limuni 200, naranče 220, maslo 450, mlijeko 36, jaja 12—13 dinara. Cijene kod privatnog sektora bile su veće. Cijena govedini iznosila je 200 dinara, teletina se prodavala po 200, janjetina 280 do 300, bravetina 180 i svinjetina 200 dinara po kilogramu. Kod privatnog sektora govedina 220, teletina 220—240, janjetina 320, bravetina 200—220 i svinjetina 220—240 dinara.

Bura je počinila velike štete poljoprivrednim kulturama

Poslije veoma toplih dana kada je temperatura zraka iznosila od 16 do 21 stupnja, za posljednjih nekoliko dana, a osobito od 15. na ovamo, naglo je zahladilo. Zakladienje je naročito bilo pojačano duvanjem snažne bure, čija je najveća brzina dostigla kulminaciju u subotu 17. o. mj., kada je, prema informacijama hidrometeorološke stanice u Sibeniku, iznosila 70 km na sat. Istog dana zabilježena je i najniža temperatura od plus 5 stupnjeva. Međutim, u gradskim predjelima Crnica, Mandalina i Ražine vjetar je iznosio brzinu i do 90 km na sat. To, dakako, nije

prošlo bez posljedica. Na nekoliko mjesta u gradu (Zagrebačka ulica, ulica 12. kolovoza 1941., ulica Bratstva i Jedinstva i u Crnici) vjetar je raznosio crijepove s kuća, a na željezničkoj stanici jedan vagon ostao je bez plehanog krova. Srušen je jedan dimnjak u ulici Bratstva i Jedinstva. U istočnom predjelu grada bura je djelomično oštetila jednu baraku.

I saobraćaj na moru bio je poremećen, tako da brod jadranske linijske plovidbe »Vuk Karadžić« nije toga dana stigao u Sibenik, već se zaustavio u Zadru, dok su brodovi na lokalnim prugama stigli sa zakašnjenjem. Telefonsko-telegrafске veze sa nekim mjestima bile su prekinute (sa Splitom, Zadrom, Kninom i t. d.).

Na Šipadu su pri radu, uslijed udara drvenih letvi, bila povrijeđena tri radnika, koji su zatražili liječničku pomoć. Prije podne rad je morao biti obustavljen. Isto tako rad je prestao i na ukrcavanju gipsa na brod »Kosmaj«, koji je bio usidren na obali u Dobriki. Najveću štetu pričinila je bura u poljoprivredi. Mnoge kulture, koje su se nalazile u cvijetu, uništene su. Najviše su stradali bademi i trešnje. Šteta još nije ustanovljena.

Pod vozilom dijete ostalo neozlijeđeno

16. o. mj. dogodio se u ulici Bratstva i Jedinstva (kod Pazara) veoma interesantan slučaj, koji je prošao bez posljedica. Naime, 7-godišnje dijete Nada Bujas Blaževa htjelo je preći ulicu, baš u vrijeme kada je sa Grčde nadolazilo jedno vozilo. Dijete je, vjerojatno u času prelaska preko ceste bilo preplašeno od pomenutog vozila, palo i dospjelo pod njim. Prednji kotači već su bili prešli dijete, ali je

snalažljivi sofer zaustavio kola. Međutim, na iznenađenje ljudi koji su se tu našli, ono je ostalo potpuno neozlijeđeno.

Aktivnost OKUD „Ruža Vukman“

U subotu 17. o. mj. OKUD »RUŽA VUKMAN« u izvedbi VI a razreda davalo je priredbu sa zabavom. Program je bio raznovrstan. Između ostalog daci su uvježbali i Nušićevu »Kiriju«, koju je režirao Ivo Rak. Iako program nije bio najuvježbaniji, gledaoci su bili zadovoljni izvedbom. Pred njima se nalazila mladež, koja se rijetko (a neki i nikada) nalazila na pozornici, te im se po glasu i pokretima moglo raspoznati da preživljavaju tremu. Zbog toga je njihovo zalaganje i znanje najbolje došlo do izražaja u posljednje dvije scene (kod »Kirije«), koje su izvele zaista uvjerljivo. I druge točke bile su dobre, dapače bolje nego što se očekivalo. Naročitu pažnju kod gledalaca pobudio je svojim pjevanjem Vice Vukov, učenik VII. razreda gimnacije.

V. Gladović

Jedan aktuelni problem

Da li se razumiju potrebe molioća?

Novi privredni propisi stimuliraju radne kolektive da vode računa o punom korištenju svojih kapaciteta, o proizvodnji što kvalitetnijih proizvoda, ušteda i sniženje cijene koštanja, organizaciji higijensko-tehničke zaštite u poduzeću i drugo što je vezano uz bolji rad i proizvodnju poduzeća. Prednje spada u prvi plan rada izbornih organa radničkog savjeta rješavanja i molbe koje prispisu. Molbe stižu od raznih sportskih, kulturnih i drugih društava, organizacija, škola, izdavačkih poduzeća, pojedinaca i drugih ustanova. Koliko doprije takovih molbi za materijalnu i novčanu pomoć poduzećima? Prilično mnogo, jer svi oni koji šalju molbe polaze od pretpostavke, šta je to jednom velikom poduzeću da nam pruži bar jednu skromnu pomoć. Kako, i iz kojeg fonda, to neka oni u poduzeću riješe. Danima stižu molbe sa svih strana. Koliko to oduzimlje vremena upravnom odboru i radničkom savjetu može se najjasnije vidjeti iz zapisnika u kojima jasno stoji da skoro nijedna sjednica u prošloj godini nije održana, a da se na njoj nije najviše izgubilo vremena upravo na rješavanju prispjelih molbi.

Ima jedna teža posljedica, koja ostaje iza negativnog rješenja molbi, kao na pr., jedan razred učiteljske škole, gimnazije, osmogodišnje, ili neke druge stručne škole odluči da ide na izlet, ali sam razred ne može da pokrije ni minimalne troškove. Što se onda radi? Odmah se odabire put: pišu se molbe poduzećima i onaj tko shvati važnost naših izleta sigurno da će nas pomoći, u protivnom slučaju, naš će zahtjev odbiti. Razumije se da su komentari poslije odgovora na molbu različiti. Upravo ti različiti komentari su ono što nije korisno. Oni govore koliko smo shvatili i ovladali novim Uredbama o daljnjoj razradi privrednog sistema, oni jasno govore koliko i odakle poduzeća mogu da pružaju pomoć onima koji je trebaju.

Nije potrebno naglašavati da svi radni kolektivi, a posebno njihovi upravni odbori i radnički savjeti razumiju zahtjeve molioća koji su u dosta slučajeva opravdani, ali je potrebno istaći da put traženja izlaza iz pojedine situacije nije sretno i pravilno odabran, jer svatko misli da je dovoljno kada su se dogovorili: »Obratimo se našim poduzećima i sigurno da će barem netko od njih shvatiti i razumjeti naše potrebe«. Da li se razumiju potrebe molioća? Je li se poznaju stvarne mogućnosti onog kome se molbe šalju?

— sb —

IZDAVAČKA DJELATNOST

„Polet“ zaslužuje pažnju

Uskoro će se navršiti godinu dana od pokretanja »Poleta«, lista srednjoškolske omladine za književnost, nauku i umjetnost. Mnogi naši dnevni i tjedni listovi pozdravili su pojavu »Poleta« i na svojim stranicama redovito donose osvrtne o djelovanju i razvitičku tog časopisa.

»Polet« list u kojem surađuju naši najmlađi »literati« zaista zaslužuje tu pažnju, jer preko njega doznajemo kakvi su pogledi mladih ljudi na savremenu kulturu i umjetnost, kao i to s kojim ćemo se imenima susresti u najskorije vrijeme u svim umjetničkim manifestacijama naše zemlje. To je naročito potrebno danas, u vrijeme beskrainog diskutiranja i polemiziranja o vrijednosti nove, nadrealističke, apstraktne umjetnosti (ovdje prvenstveno mislim na književnost), koju prosječno naobražen čovjek teško ili uopće ne može razumjeti. Jer, u savremenoj modernoj umjetnosti pojavili su se »korifeji« ljudske kulture, koji su unijeli prilično zabune u umjetničke krugove i široku javnost. Razni egzistencijalci, kubisti i zastupnici antihumanizma, nacionalizma, individualizma, pesimizma-tipovi, koje je stvorila i odgojila kapitalistička sredina, tipovi sa buržoaskom estetikom i etikom, počeli su i kod nas da dobivaju svoje pristalice, ako ne i obožavatelje. Danas se ne može a priori negirati i odbijati apstraktna umjetnost, jer i ona ima svojih izvjesnih kvaliteta, koje treba podržavati, a sve ostalo, što je trulo i strano našoj društvenoj stvarnosti, treba odbaciti i uništiti. I upravo u tom procesu beskrainih komentara zanimljivo je pogledati kako na sve to gledaju oni, koji će za nekoliko godina aktivno sudjelovati u kulturnom i društvenom životu naše zemlje. Dovoljno je pogledati bilo koji broj »Poleta« pa da s ponosom utvrdimo da »oni« ne stoje po strani, već da se itekako interesiraju za sve te probleme i javno iznose svoja mišljenja i prijedloge o kojima u svakom slučaju treba voditi računa.

A sada predimo na fizionomiju samog časopisa! Redovito u svakom broju objavi se po nekoliko crtica i pripovjedaka, obično sa temama iz NOB-e ili iz školskog života. Velik prostor u časopisu zauzimaju pjesme. U njima se još uvijek očituje nesavladanost

Da bi proširili svoj naučni rad daci učiteljske škole rade aktivno ne žaleći vrijeme, ni trud.

Vrlo su aktivni članovi literarne sekcije, koji su održali večer originalnih radova, zaključivši da bi mogli još bolje stvarati i više slati u srednjoškolski list za književnost i kulturu »Polet«.

Ni članovima pedagoške grupe nije dovoljno znanje stečeno u školi, te i oni vrše razne praktične pokuse, prave nastavna pomagala, održavaju predavanja o fizičkom i psihičkom životu čovjeka i obraduju »Pismo o slijepcima« od Diderota.

»Da bi nam znanje moglo trajno koristiti, treba ga proširiti, dopuniti i osvježiti« — često se čuje među članovima prirodoslovne sekcije, koja također održava svakih 15 dana predavanja, među kojima su se istakla po bogatom rječniku i umješnosti predavača, predavanja »Rad i korist pčele« i »Krv«.

Nije dovoljno ni ono što čujemo na satu zemljopisa o državama koje učimo, zato se svaki sedam dana podrobnije govori o sadašnjem stanju i političkom uređenju u tim zemljama.

J. G.

Šibenik kroz tjedan

Narodno kazalište

CETVRTAK, 22. IV. — SPIS BROJ 516 — komad od G. Senecića.

SUBOTA, 24. IV. — SPIS BROJ 516 — komad od G. Senecića. NEDJELJA, 25. IV. — KVEJLAN — dramski komad.

UTORAK, 27. IV. — SPIS BROJ 516 — komad od G. Senecića. Početak predstava u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera engleskog filma — VIS OPASNOSTI — Dodatak: Filmske novosti br. 12. (do 22. IV.)

Premijera američkog filma u bojama — SKARAMUS — (od 23.—29. IV.)

SLOBODA: premijera američkog filma — SPLJUN — (do 25. IV.)

Francuski film — PROKLETNICI — Dodatak: Filmske novosti br. 13. (od 26.—28. IV.)

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — ulica Bratstva i Jedinstva.

IZ MATIČNOG UREDA

RODENI

Gordana, kći Petra i Ane Kotur; Jelena, kći Marka i Marije Kalpić; Aleksandar, sin Dušana i Zilberte Knežević; Mirjana, kći Josipa i Mande Srnc; Zorka, kći Ivana i Mile Radetić; Tomislav, sin Branka i Blaženke Domac; Branka, kći Ante Blačić i Tone Erak; Mihajlo, sin Jakova Alviža i Karnele Dumić; Vedrana, kći Krešimira i Ivanice Turčinov; Frane, sin Jose i Ane Silov; Miljenko, sin Jure i Tone Kardum; Milena, kći Mladenka i Anke Bumbak i Josip, sin Ante i Veronike Sunara.

VJENČANI

Huljev Josip, radiotelegrafist — Sarić Remigija, domaćica.

UMRLI

Spinjača Ljubica Antina, stara 4 god.; Zjačić Ivanka, rod. Vrbot, stara 70 god.; Aužina Boja rod. Maleš, stara 36 god. i Koštan Manda rod. Sekulić, stara 79 god.

Opća bolnica u Šibeniku OBAVIJEŠTAVA

da bolesnike prima u bolnicu na liječenje s a m o na temelju uputnice vanbolničkih zdravstvenih ustanova (Doma narodnog zdravlja, ambulanata zdravstvenih stanica).

Samo u hitnim slučajevima bolesnici se mogu primiti bez uputnice.

Bolesnici koji sami snose troškove liječenja dužni su kod primanja u bolnicu uplatiti predujam u visini 10-dnevne opskrbe.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Stampa«

Glavni

i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretpлата za tri mjeseca Din. 84.—, za pola godine Din. 168.—, za godinu Din. 323.—.

Skupština Kotarske zadruge

Poljoprivredne zadruge ostvarile 33 milijuna akumulacije

Na nedavno održanoj skupštini Kotarske zadruge u referatu i diskusiji dana je prava analiza stanja poljoprivrednog zadrugarstva na kotaru. One predstavljaju žilu kucavicu u privrednom razvitku sela. To se najbolje može vidjeti iz stanja zadrugnih fondova. Osnovni zadrugni fond iznosi sada od 81.500.000 dinara, a investicioni i amortizacioni fondovi 16.500.000 dinara. Znatnu sumu predstavlja i vrijednost od 4.000.000 obrtnog fonda. Taj fond naročito dolazi sada do izražaja kada se zadruga sve više treba da oslanja na vlastita obrtna sredstva. Prošle godine znatno je ojačao robni promet sa vrijednošću od oko 894 milijuna. Pretežni dio prometa još otpada na trgovinu industrijske robe, koji je iznosio oko 500.000.000, dok je za razliku od ostalih godina u strukturi ukupnog prometa učinjeno pomjeranje na povećanje prometa poljoprivrednih proizvoda i obrtno-uslužnih grana. Ugostiteljstvo je imalo promet od 93, a obrtno-uslužne radnje 84 milijuna. Nema sumnje da zadruge s tako jakim sredstvima mogu u praksi umnogome pridonijeti jačanju socijalističkih društvenih odnosa. Iz godine u godinu zadruge realiziraju milijunske sume u zadrugnu akumulaciju. Ove godine čisti prihod zadruge iznosio je preko 33 milijuna dinara.

Diskutanti su se osvrnuli na neke vrlo važne momente u razvitku zadruge. Mate Roman, iz Zirja, upoznao je zadrugne radnike sa jednom osjetljivom činjenicom u razvitku tamošnjeg ribarstva koje naglo nazaduje. Tako je na općini Zlarin ono manje za 30 odsto. Tri plivarike ne izlaze na ribanje. Svemu tome je uzrok što se ribarstvo kao važan izvor prihoda nekako zapostavlja.

Delegat iz Zatona, Branko Cvitan rekao je da bi trebalo u buduću izbjeći pravljenje »vještačkog vina«, a to će se moći ako se čitav promet odvija putem zadruge. Sekretar kotarskog komiteta Pere Škarica iznio je neke momente iz razvitka zadrugne demokracije, prilikom donošenja nekih odluka. Bitno je — rekao je drug Škarica u svom izlaganju — povećanje proizvod-

nje i produktivnosti rada, jer nam iznos od 18.000 dinara po glavi stanovnika bruto proizvoda sam za sebe dovoljno govori, da svu pažnju treba usmjeriti na povećanje proizvodnje.

Marijo Polombito istakao je važnost upotrebe umjetnog gnojiva, uzgoja stočarstva, sadnica i ulogu koju zadruge, kao ekonomske organizacije radnog seljaka, u tome mogu da odigraju.

Svi diskutanti osjećaju potrebu da se čim prije pride proučavanju mogućnosti jedne ozbiljne trgovačke djelatnosti pri otkupu seljačkih proizvoda. Prema izlaganju Miloša Jurića samo prošle godine na višnjama i bajama izgubio je kotar 32.000.000 dinara akumulacije, koja je išla nekim »drugim kolosjekom«. Skupština je osudila pojedine negativne pojave, koje se ispoljavaju u tome, što se prelazi iz jedne krajnosti u drugu. Naime, u nekim selima, traži se svake

godine promjena uprave, bez obzira na to da li su ili ne ti ljudi dobro ili loše gospodarili. Ide se u puki formalizam. Sve to upućuje na svestraniju djelatnost i na još aktivnije uvlačenje zadrugara u upravljanju zadrugnim sredstvima. Skupština je energično zahtijevala da se privede kraju naplata manjkova, koji iznose nekih 2.000.000 dinara.

Jedan rezime glasio bi: usporo do pojačanjem prometa industrijske robe, nastojati sve seljačke proizvode izvesti na tržište, prijeći od prirodne proizvodnje ka sveobuhvatnoj robnoj, podizati produktivnost rada, modernizirati preradu maslina, grožđa i ostalih proizvoda, gdje se gube godišnje milijuni dinara. I ne zaboraviti, da je u svemu tome najvažnije jačanje vlastitih zadrugnih sredstava, razvijajući demokraciju, koju još tu i tamo demagoški iskorištavaju neki političari za svoj račun.

Ante Deković

Kako neki kočice kulturno-prosvjetni rad u Rogoznici

U Rogoznici je gotovo zamro kulturno-prosvjetni rad krivnjom nekih odgovornih ljudi.

Navešt ću jedan izraziti primjer koji me i ponukao da o tome pišem.

U Rogoznici je tvornica sardina u kojoj je zaposleno oko 100 omladinki. Ne ću govoriti kako je bilo ranije, nego samo od kada sam došao na dužnost u ovo mjesto, t. j. od rujna 1953. g. Od tog vremena u tvornici nije održano ni jedno naučno predavanje. Nije se ni pokušalo organizirati folklornu grupu, koja bi mogla dati neku priredbu, niti bilo što a što bi razvijalo kulturni nivo radnika i službenika, iako su omladinke u većem broju kao i cijelo mjesto neobično zainteresirani za kulturno-prosvjetni rad, ali ih se u tome sviješno spriječava. Tako je 27. prošlog mjeseca prosvjetni odjel NO-a kotara Šibenik uputio pokretnu kino-aparaturu za te radnice i ostalo pučanstvo. Za prikazivanje filmova postoji samo prostorijska škola, ali u njoj nema stolica. Tajnica savjeta za prosvjetu i kulturu NO općine obratila se općinskom odboru da preko uprave tvornice zatraži nekoliko klupa kako bi se predstava mogla održati. Povišene su i ulaznice za 5 Din., da bi se tim novcem moglo platiti ljude koji bi prenijeli klupe. I pored toga upravnik poduzeća Nikola Županović odbio je da pozajmi klupe. Ukazivano mu je od strane NO-a općine, da će mještani ostati bez predstave, a on da će radi toga dospjeti na stranice štampe. Na

to je on odgovorio da ne će dati klupe, a zatim je izjavio da mu se ostavi 1.000 Din za kauciju. Pošto se nije moglo osigurati novac, zainteresirani ljudi zamolili su rukovodioca mjesnog garnizona JNA da im pomogne i oni su dali 50 stolica. Ostalo je pokupljeno iz odbora i nekih gostionica, a uzete su sve školske klupe iz dviju učionica, i tako je kino započelo za zakašnjenjem od jednog sata. Dvorana je bila prepuna naroda. Mnogi su stajali na nogama.

Dakle, vidljivo je kolika je volja mještana za naprednim i kulturnim stvarima, ali nažalost odgovorni rukovodioci koji bi ih i sami trebali na to potstrekivati i pomagati, to im uskraćuju.

S obzirom da se nalazimo u danima velike higijenske akcije, a sadržaj filma je govorio baš o tome, onda i u tom pogledu uprava tvornice ide natrag. Jer, ako tamošnje radnice rade na prehrambenim artiklima upravo on bi trebao znati i vidjeti kakova mora biti higijena.

Usput napominjem da u mjestu ima nekoliko požrtvovnih radnika na kulturnom prosvjetnom polju na čelu sa neumornom Lušić Savkom, službenicom NO-a općine, koja je za posljednja tri mjeseca četiri puta nastupila sa svojom diletantskom grupom. Učiteljica Tonča Lušić radi sa pionirima i školskom djecom.

Očekujem s puno nade da će se i oni, na koje se ovaj članak odnosi, trgnuti i pomoći svome narodu i sebi.

L. S.

Dana 29. o. mj. u 10 sati prije podne održat će se u kancelariji Opće bolnice u Šibeniku

USMENA LICITACIJA

ZA PREUZIMANJE POMIJA (SPIRINA) IZ BOLNICE.

i to za vrijeme od 1. svibnja do 31. prosinca 1954. g. Uslovi po kojima će se vršiti licitirati ranje mogu se dobiti na uvid u kancelariji Opće bolnice u Šibeniku svakog radnog dana od 7 do 14 sati.

RAVNATELJSTVO BOLNICE

TRGOVAČKO PODUZEĆE NA VELIKO I MALO „GRADSKI MAGAZIN“ - ŠIBENIK

Nudina prodaju:

Cement C-500 18 dinara kilogram

Cement N-400 16 dinara kilogram

Na vagonске količine su posebne cijene.

Zaštita od šteta uslijed tuče (krupe)

»Tko sije-taj žanje« — kaže naša narodna poslovica i tako bi trebalo biti. No, nažalost, često imovina, trud i muka poljoprivrednika bude uništena od tuče prije nego što je dospio da obavijesti žetvu ili berbu. Tuča je opasan neprijatelj svakog poljoprivrednika!

U našoj zemlji — od mjeseca travnja pa sve do kraja rujna — veoma je česta pojava padanja tuče. U posljednje tri godine tuča je bila naročito žestoka i padala je u 1951. g. 45 dana, 1952. 47, a 1953. čak 85 dana. Godine 1951. oštećeno je 28.916 domaćinstava, sa 36.957 hektara obradive zemlje, 1952. god. 52.396 domaćinstava sa 89.019 hektara, a 1953. g. 57.816 domaćinstava sa 75.903 hektara. Šteta koju je tuča počinila, uništavajući potpuno ili djelomično razne usjeve i plodove, iznosila je svake godine preko jedne i pol milijarde dinara.

Svojim osiguranicima, koji su proveli osiguranje protiv štete od tuče, Državni osiguravajući zavod isplatio je u ime naknade za nastale štete samo na području NR Hrvatske u godini 1951. dinara 199.678.158, u 1952. čak 459.577.921, a u 1953. godini Din 207.670.158. Od 1947. godine, kada se u našoj republici počelo provoditi ovo osiguranje, isplaćena je u ime naknade zamašna svota od Din 980.223.690. Ovom svotom pokriveni su veliki gospodarski gubici i nadoknađeni troškovi za obradu zemlje. Moglo je biti nadoknađeno i više, jer je šteta bilo daleko više, ali je trebalo da svi oštećeni u vrijeme, t. j. prije nastale štete, provedu osiguranje.

Upozoravamo naše čitaoce, seljake, poljoprivrednike, vlasnike i upravitelje dobara i ekonomija, kao i zadruge, da ove godine što prije provedu osiguranje, jer tuča ne pita za datum, već dolazi iznenada. A osiguranje treba provesti prije padanja tuče,

iza toga je prekasno! Oranje, gnojivo, sjeme, sjetva, okapanje, žetva, radna snaga stoji mnogo, pa ne bi bilo razborito sve to prepustiti slučaju. Osigurati se mogu žitarice, industrijsko i povrtno bilje, uljarice, stočna hrana, vinogradi, voćnjaci, lojni, voćni i šumski rasadnici i cvijeće. Štete od tuče mogu se sastojati u kidanju, lomljenju ili oštećenju cvijeta, lista, stabljike i stabla, u otresanju zrna, zatim u oštećenju ili okidanju ploda. Osiguranje treba provesti nad svim obrađenim površinama. Pravilno i potpuno osiguranje pruža sigurno jamstvo i za potpuno naknadu štete, dok djelomično osiguranje može donijeti samo djelomičnu naknadu.

Premija koja se za osiguranje

plaća predstavlja za razumnog i naprednog gospodarstva potreban izdatak. Bilo bi pogrešno misliti, da je netko uštedio koju stotinu dinara zato, što nije proveo osiguranje, dok se istodobno na taj način izložio velikom riziku nesretnog slučaja, koji ga može stajati desetke i stotine hiljada dinara.

Osiguranje protiv šteta od tuče ne može spriječiti padanje tuče, ali ono pruža svim poljoprivrednicima sigurnu zaštitu protiv njenih posljedica, jer naknadom štete u novcu omogućava se da nabave ono što im ta prirodna nepogoda uništi. Na taj način uklanjaju se financijske smetnje u svakom gospodarstvu i uspostavlja ravnoteža, koja garantira nesmetan razvoj i napredak.

O BAVIJEST

Obaviještavamo komitente da ćemo ubuduće za sve isplate po toku 9 za službena putovanja izdavati u gotovu 20—30%, a za ostatak od 70—80% u bariranim putničkim čekovima.

Putničke čekove su dužni primati umjesto gotovine sva ugostiteljska, transportna, saobraćajna i komunalna poduzeća za izvršene usluge ili nabavke vozničkih karata, kao i trg. poduzeća za kupovinu robe. Prihvljene čekove ova poduzeća ne mogu upotrebiti za daljnja plaćanja, već ih moraju predati Narodnoj banci kod koje podržavaju račun na obračun i odobrenje.

Putnički čekovi vrijede tri mjeseca od dana kada ih remitent potpiše i stavi datum izdavanja. Inače vrijede 12 mjeseci od dana kupovine kod banke. Poslije toga roka svi neiskorišteni čekovi trebaju se predati banci na obračun i odobrenje.

Putnički čekovi glase na unaprijed utvrđene iznose i to: Din 50, 100, 500 i 1000, a poveznici u u knjižice na ukupno Din 3.000 i 6.000. Nabavljaju se kod svake filijale Narodne banke uz podnošenje protuvrijednosti s obr. 110 i 127 na teret poduzeća-ustanove a u korist rač. 531—651 — Izdani putnički i bančini čekovi. Putničke čekove mogu nabavljati i privatna lica na taj način da s obr. 127 uplate protuvrijednost u korist rač. 651.

Nabavke treba vršiti u okruglim iznosima od Din 3.000 ili 6.000. Na čekovima je trasat i trasant Narodna banka, a remitent korisnik čeka.

Putničke čekove mogu poduzeća-ustanove nabavljati »in bianco«. Tako ih u svako doba imaju kod sebe i u slučajevima hitnih putovanja mogu ih lako predavati svojim službenicima. Knjižice se moraju izdavati samo kompletne.

NARODNA BANKA FNRJ
Filijala 531 - Šibenik

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

Više brige za fizički odgoj naše omladine

Da bi se omladina što više bavila fizičkim odgojem, postoji u našem gradu društvo tjelesnog odgoja »Partizan«, veslački klub »Krka«, sportsko društvo »Mornar«, nogometni klubovi »Šibenik« i »Radnički«, kuglaški klub »Subičevac« te pomorsko-brodarsko društvo »Val«. Osim toga djeluje Aeroklub i sportska društva pri nekim većim poduzećima. Najbrojnije je DTO Partizan u kojem je okupljeno oko 300 članova i sportsko društvo »Mornar« koje broji mnogo više članova. Ostale sportske organizacije daleko zaostaju po broju

aktivnog članstva.

Ako te brojke uporedimo s ukupnim brojem omladine u gradu, onda se vidi da veći broj omladine nije obuhvaćen fizičkim odgojem. Neznatan broj gimnazijalaca aktivno učestvuje u sportskom radu, iako je omladinska organizacija u gimnaziji najbrojnija u gradu. Slično je stanje u omladinskoj organizaciji učiteljske škole. Omladina škole za medicinske sestre, ženske stručne škole i škole za učeničke u privredi su potpuno neaktivne na polju fizičkog odgoja. Isto se to može kazati i za rad-

ničku omladinu. Međutim, upravo radničkoj omladini, zbog jednostranog fizičkog rada na poslu, potreban je svestrani i sistematski fizički odgoj.

Ne može se reći da je fizički odgoj u gradu potpuno zamro. Ove školske godine u gimnaziji i učiteljskoj školi organizirano je nekoliko turnira u košarci. Pored toga, na turnirima su sudjelovale ekipe iz grada. Ali sve to ne može da zadovolji obzirom na veliku važnost fizičkog odgoja.

Ako, pak, tražimo uzroke slaboj aktivnosti omladine na ovom sektoru, onda ćemo ih naći u pomanjkanju terena. Prema tome, pitanje prikladnog terena je glavna kočnica, što se mali broj omladinaca i omladinki bavi fizičkim odgojem. Zbog pomanjkanja prikladnih terena, naša djeca su pojedine ulice i trgove u gradu pretvorila u igrališta.

Netko će da postavi pitanje, gdje da se napravi igralište kad za to nema prostora u gradu. Mišljenja sam da to nije nerješivo pitanje ukoliko se o njemu povede malo više računa. Naime, ispred zgrade gimnazije ima dovoljno prostora da bi se ono moglo izgraditi. Također bi se sadašnji prostor u dvorištu DTO Partizan mogao urediti za sportske igre. Na području grada sigurno postoji manjih terena na kojima bi se mogla urediti igrališta za košarku i odbojku. Jedino tako ćemo omogućiti mladim generacijama da se svestrano i sistematski bave fizičkim odgojem.

Dušan Dokić, čak III. raz.
učiteljske škole

„Zagreb“ sigurno vodi

U nedjelju 18. o. mj. odigrano je nepotpuno 12. kolo II. savezne lige. Postignuti su ovi rezultati: u Zagrebu: Zagreb — Lovćen 8:1 (5:1), u Mariboru: Branik — Borac 0:0, u Kruševcu: Napredak — Budućnost 0:0, u Mostaru: Velež — Željezničar 2:0 (0:0). Utakmica između »Šibenika« i »Mačve« iz Šapca nije održana, jer je autobus, kojim su igrači »Mačve« putovali za Šibenik, bio zahvaćen snježnom vijavicom u Lici. Nogometni savez Jugoslavije odredio je da se susret održi naknadno.

Poslije nedjeljnih utakmica »Zagreb« je odmakao za pet bodova svojim rivalima »Mačvi« i »Veležu«. Mostarski »Velež« pobijedom nad »Željezničarom« odmakao se za jedno mjesto prema vrhu, dok je »Lovćen« poslije teškog poraza sa »Zagrebotom« pao s trećeg čak na šesto mjesto. Ostala četvorica sa dna tablice zadržala su i dalje svoja mjesta. »Branik« je ovog puta

izgubio bod na svom terenu, dok je »Borac« uspio u gostima »iščupati« jedan veoma dragocjen bod. »Šibenik« se i dalje sa jednom utakmicom manje nalazi na začelju tablice i ukoliko u igri sa drugoplasiranom »Mačvom« osvoji oba boda mogao bi zamijeniti mjesto sa banjalučkim »Borcem«.

U narednom kolu »Šibenik« gostuje na Cetinju gdje se sastaje sa »Lovćenom« s kojim je u jesenskom dijelu u Šibeniku igrao neriješeno 0:0.

Tablica nakon nepotpunog 12. kola

ZAGREB	12	8	3	1	31:10	19
MAČVA	11	5	4	2	21:8	14
VELEŽ	12	7	0	5	24:18	14
BUDUĆNOST	12	5	3	4	11:15	13
NAPREDAK	12	5	2	5	15:12	12
LOVČEN	12	4	4	4	17:18	12
ZELJEZNIČAR	12	4	2	6	23:22	10
BRANIK	12	4	2	6	15:27	10
BORAC	12	3	2	7	10:24	8
ŠIBENIK	11	2	2	7	6:17	6